

WYDANIE SPECJALNE

Kurier ZOO

2023 R.

4. Tydzień Misji

Ogrodów Zoologicznych
i Akwariów pod
patronatem EAZA

ZOOchowuj się!

JESTEŚ GOŚCIEM W DOMU ZWIERZĄT

13 polskich ogrodów zoologicznych, 13 strażników ze zwierzęcego ZOO Patrolu, 1 wspólny cel: **BEZPIECZNE ZWIEDZANIE ZOO**. Ambasadorami tegorocznej edycji Tygodnia Misji ZOO jest 13 przedstawicieli gatunków zwierząt z polskich ogrodów zoologicznych. W tym roku zwierzęta wcielą się w strażników Regulaminu ZOO i będą służyć radą oraz pomocą w miłym i bezpiecznym (dla ludzi i zwierząt) spędzaniu czasu w ogrodzie zoologicznym. Poznajcie bliżej naszych posterunkowych (str. 5-11).

2020

2021

2022

TyDzień Misji Ogrodów Zoologicznych i Akwariów 2020-2022

11 marca to ważne zoologiczne święto - Dzień Misji Ogrodów Zoologicznych i Akwariów! Ma ono przypominać, jak istotną rolę w ratowaniu ginących gatunków odgrywają współczesne ogrody zoologiczne. By podkreślić wagę tego święta, dzięki współpracy polskich ogrodów zoologicznych, od 2020 roku jeden dzień przerodził się w tydzień obchodów, a marzec stał się miesiącem misji ogrodów zoologicznych i akwariów.

Każdego roku TyDzień Misji ma inny temat przewodni. W 2020 r. tematem głównym była MISJA OGRODÓW ZOOLOGICZNYCH z hasłem „PoZOOry mylą”. Tą kampanią ogrody zoologiczne chciały zwrócić uwagę, że współpracują ze sobą w celu realizacji wspólnej misji – ratowania ginących gatunków.

W 2021 r. tematem głównym była HODOWLA z hasłem „Są maluszki, jest nadzieja”. W kolejnym roku obchodów ogrody zoologiczne skupiły się na prezentowaniu jednego

z podstawowych filarów swojej misji ochrony ginących gatunków – hodowli. To podstawowy sposób, w jaki ogrody realizują swoją misję: hodując zwierzęta zagrożone stają się „żywym bankiem genów” i zasobem, dzięki któremu możliwe będzie odtwarzanie zanikających populacji zwierząt w naturze.

W 2022 r. tematem głównym była EDUKACJA z hasłem „ZOO edukuje i zwierzęta ratuje”. Kolejny rok obchodów Tygodnia Misji, to okazja do szerszego omówienia następnego filaru misji ZOO - edukacji, czyli kolejnego sposobu realizowania tej misji. Edukacja ekologiczna jest bowiem uzupełniającym i niezbędnym środkiem do skutecznej ochrony ginących gatunków. Społeczności z całego świata muszą znać problemy przyrody i rozumieć mechanizmy jej ochrony. Edukacja odbywa się na poziomie lokalnym, ale jej tematyka dotyczy problemów globalnych.

ZOOCHOWUJ SIĘ!

W tym roku 13 polskich ZOO, od 6 do 12 marca, wspólnie świętuje 4. TyDzień Misji Ogrodów Zoologicznych i Akwariów. Tegorocznym tematem przewodnim jest REKREACJA w ZOO, a hasłem „ZOOchowuj się! Jesteś gościem w domu zwierząt”. Ambasadorami tegorocznej edycji jest 13 przedstawicieli gatunków zwierząt z polskich ZOO, które wcielają się w Posterunkowych ZOO Patrolu. Zespół stróżów prawa tworzą: żubr Powstaniec, hipopotamek karłowaty Romek, żółw gwiazdzisty Sir Richard, surykatka szara Seba, gibbon białoreki Kiki, niala grzywiasta Nirwana, paw indyjski Paweł, gibboniec żółtolicy Liči, leniuchowiec dwupalczasty Zenek, rekin marmurkowy Mariusz, szympanz zwyczajny Sambor, kanczyl filipiński Jonny English oraz żyrafa Rothschilda Karim. Zwierzęta wcielają się w posterunkowych pilnujących porządku w ogrodach Zoologicznych i:

- przedstawiają najważniejsze punkty Regulaminu ZOO
- opowiadają ku przestrodze „mrożące krew w żyłach” historie, związane z łamaniem Regulaminu
- służą radą, jak miło i bezpiecznie spędzić czas w ZOO

Na TyDzień Misji polskie ogrody przygotowały wiele różnych atrakcji. Na miłośników zwierząt czeka duża dawka wiedzy o zwierzętach, spotkania z ZOOedukatorami i opiekunami zwierząt, ciekawostki, relacje z życia w ZOO, gry terenowe oraz konkursy z nagrodami. Kochacie przyrodę i chcecie przyczynić się do ratowania zwierząt? Informujcie znajomych o tym, że misją ogrodów Zoologicznych jest ochrona ginących gatunków. Szanujcie spokój zwierząt w ZOO i przypominajcie o zasadach właściwego wiedzania ZOO innym.

Przyłączcie się do wydarzenia i świętujcie razem z nami: 11 marca, w Dni Misji Ogrodów Zoologicznych i Akwariów, wrzućcie na swój profil na Facebooku lub Instagramie zdjęcie zwierzątka z dowolnego ZOO, który jest według Was idealnym strażnikiem ładu i porządku w ogrodzie Zoologicznym. Pamiętajcie o dodaniu hashtagów: #chronimygiącegatunki i #ZOOchowuj się .

Wiedzy o zwierzętach nigdy za wiele, więc wypoczywajmy w ZOO tak, by było to bezpieczne zarówno dla ludzi, jak i zwierząt. Razem chrońmy ginące gatunki!

Organizatorami Tygodnia Misji Ogrodów Zoologicznych i Akwariów 2023 są przyjaciele z 13 polskich ogrodów Zoologicznych i akwariów: ZOO Bydgoszcz, ZOO Charlotta, ZOO Chorzów, Akwarium Gdyńskie, ZOO Gdańsk, ZOO Kraków, ZOO Lubin, ZOO Łódź, ZOO Płock, ZOO Toruń, ZOO Warszawa, ZOO Wrocław i ZOO Zamość.

Wydarzenie wspierane jest przez Europejskie Stowarzyszenie Ogrodów Zoologicznych i Akwariów (EAZA). Razem #chronimygiącegatunki

MISJĄ WSPÓŁCZESNYCH OGRODÓW ZOOLOGICZNYCH

jest ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków. Opiera się ona na pięciu filarach: HODOWLI, EDUKACJI, REKREACJI, NAUCE oraz REHABILITACJI.

AKCJA ZOOREKREACJA!

Rekreacja - tej funkcji ogrodów zoologicznych nikomu nie trzeba wyjaśniać. Warto natomiast zwrócić uwagę, że rekreacja rekreacji nie równa. Wizyta w ZOO może być jedną z bardziej wartościowych form spędzania wolnego czasu. Dzięki bliskiemu obcowaniu z przyrodą możemy się wyciszyć, zrelaksować, zapomnieć o problemach lub znaleźć ich rozwiązanie. To świetna okazja do spędzenia czasu z rodziną lub przyjaciółmi, zobaczenia wielu ciekawych rzeczy i zdobycia wiedzy. ZOO to miejsce, które zaraża swoją energią, zaspokaja naszą ciekawość, pobudza do myślenia i refleksji oraz rozwija pasję. Żeby to wszystko mogło się dokonać niezbędna jest odpowiednia postawa zwiedzającego, który jest w tym wypadku gościem – gościem w domu zwierząt!

13 przykazań zwiedzającego ZOO

1. NIE dokarmiaj
2. NIE wrzucaj niczego na wybiegi
3. NIE siadaj na barierkach
4. NIE przechodź za ogrodzenia
5. NIE schodź ze ścieżek zwiedzania
6. NIE drażnij zwierząt
7. NIE dotykaj i nie płośz zwierząt
8. NIE jeźdź na: rowerze, hulajnodze, desce, wrotkach, rołkach
9. NIE hałasuj
10. NIE rób zdjęć z lampą błyskową
11. NIE pukaj w szyby
12. NIE wchodź do zoo z psem lub kotem
13. NIE używaj dronów i zabawek zdalnie sterowanych

REGULAMIN ZOO

– PRZESTRZEGAJ GO!

Odwiedzając ogród zoologiczny chcemy miło spędzić czas. Zwiedzając ZOO pamiętajmy, że to dom zwierząt, w którym my jesteśmy gośćmi. By wizyta w ZOO była miłym czasem zarówno dla ludzi, jak i zwierząt, ważne jest przestrzeganie Regulaminu ZOO. Dlaczego? Odpowiedzi znajdziecie poniżej.

DLACZEGO NIE MOGĘ DOKARMIĆ ZWIERZĄT W ZOO?

Wszystkie zwierzęta w ogrodach zoologicznych mają ściśle określoną dietę, ustaloną przez specjalistę do spraw żywienia. Ilość i jakość jedzenia, którą podajemy, nie jest dowolna. Jeżeli przekroczymy określone dzienne porcje, może to zaszkodzić zdrowiu zwierzęcia. Zdarza się też tak, że któryś z podopiecznych jest na specjalnej diecie, która może wynikać z różnych przyczyn, np.: ciąży, albo podeszłego wieku, przygotowania do badań czy jego gorszego-samopoczucia. Pamiętajmy, że nawet pozornie nieszkodliwa „zielina” może zaszkodzić zwierzęciu.

DLACZEGO NIE MOGĘ UŻYWAĆ DRONA NA TERENIE ZOO?

Drony i inne zabawki zdalnie sterowane to tylko maszyny, które stresują zwierzęta, a na dokładkę mogą ulec awarii lub stracić zasięg pilota sterującego urządzeniem. Jeśli coś takiego zdarzy się nad jakimś wybiegiem, stwarza bezpośrednie zagrożenie dla zwierząt.

DLACZEGO NIE MOGĘ DRAŻNIĆ ZWIERZĄT?

Zwierzęta na wybiegach w ZOO są u siebie - mają prawo do funkcjonowania zgodnego ze swoją biologią, w tym prawo do spokoju i odpoczynku czy ukrywania się. Nie zawsze zobaczymy je w pełnej krasie i blisko ogrodzenia, nie zawsze uda nam się zrobić idealne zdjęcie. Od zwierzęcia zależy czy zechce spacerować, spać czy po prostu skorzystać ze swoich kryjówek. Naszym obowiązkiem jest uszanowanie ich wyboru. Absolutnie nie wolno nam wykonywać żadnych czynności mających na celu zwrócenie ich uwagi na nas! Nie stukamy, nie wołamy, nie machamy przedmiotami. Pomijając fakt, że najczęściej nie jest to skuteczne działanie, to wpływa przede wszystkim negatywnie na samopoczucie zwierząt, a w konsekwencji - na ich zdrowie. Przez stres mogą przestać jeść, rozmnażać się, czy też stać się agresywne.

DLACZEGO NIE MOGĘ DOTYKAĆ ZWIERZĄT?

Oprócz tego, że dotykanie zwierzęcia stwarza ryzyko podrapania czy też ugryzienia, to dodatkowo narażamy zwierzęta na kontakt z naszą florą bakteryjną, wirusami, grzybami, które dla innego gatunku mogą okazać się niebezpieczne, a nawet zabójcze.

DLACZEGO NIE MOGĘ SCHODZIĆ ZE ŚCIEŻEK ZWIEDZANIA?

Trasy zwiedzania są tak ułożone, że przechodzi się obok wszystkich zwierząt mieszkających w ogrodzie. Nie ma potrzeby schodzenia ze ścieżki. Zbaczanie z trasy zwiedzania może doprowadzić do tego, że zwiedzający się zgubi lub znajdzie w miejscu potencjalnie niebezpiecznym, np. zbyt blisko wybiegu zwierzęcia lub na terenie gospodarczym, gdzie pracują maszyny i poruszają się pojazdy, których operatorzy nie spodziewają się przypadkowych osób.

DLACZEGO NIE MOGĘ PRZECHODZIĆ ZA OGRODZENIA?

Ogrodzenia stoją dla bezpieczeństwa zwiedzających i zwierząt. Przechodzenie przez ogrodzenia, czy też nawet próby podejmowania takiego działania mogą doprowadzić do bardzo niebezpiecznych sytuacji. Stwarzamy ryzyko bezpośredniego kontaktu ze zwierzęciem, które tylko pozornie może wydawać nam się spokojne i niegroźne. W związku z tym, że naruszamy jego teren, czuje się ono zagrożone i może w takiej sytuacji nas ugryźć, podziobać, podrapać czy też stratować. Możliwe jest też, że wyrządzi nam krzywdę nawet nieświadomie. Takie zachowanie grozi utratą zdrowia, kalectwem, a nawet śmiercią osoby łamiącej zakaz. Pamiętajmy także, że wchodząc w strefy nie przeznaczone dla zwiedzających niepokojmy zwierzęta!

DLACZEGO NIE MOGĘ SIADAĆ NA BARIERKACH?

Do siadania przeznaczone są ławki. Barierki mają za zadanie wygradzać lub oddzielać przestrzenie. Znajdują się one nie tylko przy wybiegach, ale również w miejscach, gdzie stanowią zabezpieczenie dla zwiedzających, ze względu na ułożenie terenu czy też obecność zbiorników wodnych. Siadanie na barierkach może skończyć się upadkiem z wysokości lub utonięciem, gdyż nie są one dostosowane do siadania - ani wystarczająco wygodne, ani wytrzymałe, by tak je wykorzystywać.

DLACZEGO NIE MOGĘ PUKAĆ W SZYBY?

Pukanie w szybę nie sprawi, że zwierzę zwróci na nas uwagę i ładnie zapozuje do zdjęcia. Dla zwierząt to stres, nie tylko z powodu odgłosu, ale też drgań spowodowanych uderzeniem. Zamiast pukania w szyby... przyda się cierpliwość.

DLACZEGO NIE MOGĘ WEJŚĆ DO ZOO Z PSEM CZY KOTEM?

Zwierzęta są dużo bardziej wrażliwe na zapachy niż ludzie. Nowy, nieznany zapach innego zwierzęcia to stres dla mieszkańców ZOO, ale i dla domowych pupili. Domowe zwierzęta, gdy zobaczą i poczną dotąd nieznaną im zwierzęta, mogą odczuwać większy lub mniejszy niepokój. Możliwe jest, że z tego powodu pies zerwie się ze smyczy, a to może doprowadzić do jego wtargnięcia na wybieg dzikich zwierząt. Takie spotkanie jest bardzo niebezpieczne i może zakończyć się tragicznie zarówno dla naszego pupila, jak i mieszkańców wybiegu. Pamiętajmy także o tym, że dzikie zwierzęta instynktownie boją się drapieżników (psów i kotów również), a jeśli z tego powodu wpadną w panikę mogą rozbić się o ogrodzenie.

DLACZEGO ROBIĄC ZDJĘCIE NIE MOGĘ UŻYWAĆ LAMPY BŁYSKOWEJ?

Nagle, powtarzające się światło, może spowodować lęk lub dyskomfort zwierzęcia, które jest fotografowane.

DLACZEGO NIE MOGĘ WRZUCAĆ NICZEGO NA WYBIEGI?

Na wybiegach zwierząt nie powinno znaleźć się nic przypadkowego. Niestety, zdarza się, że na wybiegi rzucają się: przeróżne przedmioty: śmieci, jedzenie, patyki czy też kamienie. Nasi podopieczni mogą się w nie zaplątać lub próbować zjeść coś, co może zaszkodzić ich zdrowiu, a nawet życiu. Możliwe jest również, że niektóre zwierzęta chwycą wrzuczone do nich przedmioty, np. kamień i odrzucą go w kierunku zwiedzających, co może skończyć się nawet wypadkiem.

DLACZEGO NIE MOGĘ HAŁASOWAĆ W ZOO?

Jednym z naszych zadań jest dbanie o jak największy komfort życia naszych podopiecznych. Hałas jest oczywistym czynnikiem, który to zaburza. Nienaturalne, głośne dźwięki sprawiają, że zwierzę jest niespokojne i może zacząć uciekać w popłochu robiąc sobie krzywdę.

DLACZEGO NIE MOGĘ JEŹDZIĆ PO ZOO ROWEREM, HULAJNOGĄ CZY TEŻ NA ROLKACH?

Ogrody zoologiczne odwiedza bardzo dużo ludzi, w każdym wieku. Wszyscy chcą czuć się w ZOO bezpiecznie, a pracownikom ZOO zależy na tym, aby każdy mógł swobodnie i spokojnie poruszać się po ścieżkach trasy zwiedzania. W ogrodach nie ma wydzielonych ścieżek dla pojazdów kołowych, a alejki trasy zwiedzania projektowano z myślą o zwiedzaniu pieszo. Dozwolone w ZOO pojazdy tj. wózki czy pojazdy rehabilitacyjne, poruszają się z przeciętną prędkością pieszego.

NIE DOKARMIAJ ZWIERZĄT W OGRODACH ZOOLOGICZNYCH

Dotyczy 1 pkt. Regulaminu ZOO

ZOOPATROL
LEGITYMACJA SŁUŻBOWA

POSTERUNKOWY POWSTANIEC

ŻUBR EUROPEJSKI
Bison bonansus

DATA I MIEJSCE URODZENIA
2008
Ośrodek Hodowli Żubrów,
Smardzewice, Polska

NA SŁUŻBIE W ZOO OD
27.04.2011

FUNKCJONARIUSZ
REWIR DZIAŁANIA
ZOO CHARLOTTA
STRZELINKO 14, 76-200 SŁUPSK

ZOO.charlotta.pl

ZOO i Fokarium
Dolina Charlotty

DZIAŁ EDUKACJI ZOO CHARLOTTA
59 847 43 00, zoocharlotta@vp.pl

MELDUNEK Z ZOINTERWENCJI

Tu posterunkowy Powstaniec, żubr europejski – przedstawiciel gatunku bliskiego zagrożenia wyginięciem. Choć rzadko się zdarza, aby to mnie proponowano podejrzane smakołyki, znam wiele takich historii dotyczących moich przyjaciół. Któregoś wiosennego dnia, przy sąsiednim wybiegu, pewna pani namawiała swoje dziecko do karmienia młodej wielbłądzicy Andżeliki gałązką akacji. Nie dość, że pani zniszczyła roślinność ogrodu, to jeszcze nie wiedziała, że w korze i liściach tego drzewa znajdują się trujące substancje, które mogłyby poważnie zaszkodzić Andżelice. Na szczęście, zauważył to jeden z opiekunów, który zwrócił uwagę pani i jej synowi.

Moje inne sąsiadki, kapucynki czubate, cały czas są kuszone frytkami, chipsami i innymi przekąskami, od których bolą je brzuchy, dostają biegunek a czasem zaparc. Dodatkowo, często ten, który złapie przekąskę, musi się liczyć z agresją ze strony reszty grupy. Również jedni z najmniejszych mieszkańców naszego ZOO są stale narażeni na niebezpieczeństwa – uistiti białouche, ciekawskie i bardzo żywiołowe małpki, pewnego dnia powklejały sobie w futerka gumę do żucia, którą poczęstował ich zwiedzający.

Pamiętajcie, przychodząc do ZOO jesteście gośćmi. Prosimy byście przestrzegali obowiązujących u nas zasad. Nawet pozornie zdrowe jedzenie może zwierzętom zaszkodzić, nie wspominając już o chipsach,

słodyszczach i innych przekąskach. Każdy gatunek ma opracowaną dietę i właściwie dobraną, ściśle obliczoną dawkę pokarmową. Zwierzę może być także na ścisłej diecie lub czekać na inwazyjny zabieg weterynaryjny. Bywa, że nie może jeść nic danego dnia. Nie wolno też karmić zwierząt zrywaniem chwastami, gałązkami drzew, trawą – niektóre rośliny mogą być czymś przyskane, nawożone lub trujące dla danego gatunku. Co więcej, u zwierząt panuje hierarchia i jako pierwszy je ten, który jest najważniejszy. Dokarmianie jednego osobnika może wręcz wywołać konflikt w grupie – zazwyczaj jedzenie złapie to zwierzę, które jest najbliższe, a nie to najważniejsze w stadzie. To może skończyć się skierowaniem agresji w jego stronę więc... ZOOchowuj się i ZOOstaw, NIE dokarmiaj!

CIEKAWOSTKI

- Żubr jest obecnie największym dziko żyjącym ssakiem w całej Europie. Samiec (byk) w kłębie może mierzyć ponad 180 cm wysokości i osiągnąć 450-900 kg masy ciała, samica (krowa) jest niższa (do 150 cm) i osiąga 350-650 kg.
- Pomimo dużych rozmiarów oraz imponującej masy ciała żubr jest zwierzęciem bardzo szybkim i zwinnym. Szerokość jego ciała jest uzależniona od szerokości rogów, które są skierowane do góry i zagięte do środka. Rogi nigdy nie są zrzucane i nigdy nie są rozgałęzione.
- Żubr w ciągu roku ma dwa rodzaje sierści: letnią i zimową. Brunatno-szara barwa sierści jest świetnym kamuflażem.
- Żubry wydają głos zwany chruczeniem.
- Żubr jest w 100% roślinożercą. Każdego dnia może zjeść nawet 40-60 kilogramów pożywienia. Głównym pożywieniem żubra są trawy i rośliny zielne oraz młode pędy drzew.

NIE WRZUCAJ NICZEGO NA WYBIEGI

Dotyczy 2. pkt. Regulaminu ZOO

ZOOPATROL
LEGITYMACJA SŁUŻBOWA

POSTERUNKOWY ROMEK

HIPOPOTAMEK KARŁOWATY
Choeropsis liberiensis

DATA I MIEJSCE URODZENIA
3.09.1991
ZOO Poznań, Polska

NA SŁUŻBIE W ZOO OD
09.06.1995

FUNKCJONARIUSZ
REWIR DZIAŁANIA
MIEJSKI PARK I OGRÓD ZOOLOGICZNY W KRAKOWIE
UL. KASY OSZCZĘDNOŚCI MIASTA KRAKOWA 14,
30-232 KRAKÓW

ZOO-krakow.pl

ZOO Krakow

SEKCJA DYDAKTYKI ZOO KRAKÓW
12 425 35 51 w. 61, dydaktyka@ZOO-krakow.pl

MELDUNEK Z ZOINTERWENCJI

Tu dzielnicowy Romek, hipopotamek karłowaty. My, hipopotamki jesteśmy zagrożone wyginięciem, więc macie szczęście, że mnie znacie!

Poza tym, jestem bardzo zasłużonym posterunkowym. Ostatnio w związku z budową mojego nowego domu przemieszczałem się często po ZOO i jak przystało na stróża prawa sporządziłem notatkę służbową z podjętych czynności. Cóż, wielu mieszkańców pochwaliło mi się, że goście Ogrodu przynoszą im dziwne prezenty... Kaczki i łabędzie dostały paluszki, chipsy i wafelki. Oczywiście zjadły je ze smakiem, ale potem strasznie bolały je brzuchy. W naszym ZOO wszyscy kochają jeść, ale każdy z nas ma specjalnie opracowaną dietę, którą opiekunowie dostarczają nam do domu, wiecie taki catering dietetyczny, bo chcemy być „fit”. Ale jak tu nie spróbować Snickersa czy krakersika? No sami przecież wiecie jak to jest!

Uchatki patagońskie Frania i Rudi opowiadały mi o podzucanych do basenu monetach, fyżeczkach plastikowych czy smoczkach. Kiedyś przedmioty te pomyliły im się z rybkami, które uwielbiają. Zwłaszcza Rudi jest bardzo żarłoczny... i bardzo potem cierpi.

Słyszałem też, że owce grzywiaste arui, zwłaszcza latem, znajdują na wybiegach skarpetki, zabawki, butelki dla niemowląt, a nawet... telefony komórkowe. Ale nie wiedzą jak ich używać. Ja też nie wiem! Mam już swoje lata. A najdziwniejszą historię usłyszałem od na-

szych słoń. Przed Mistrzostwami Europy w Piłce Nożnej w 2012 roku, nasza słońca Citta podjęła się przepowiedzenia wyników meczów naszej reprezentacji. Miała wskazać zwycięzcę wybierając melona położonego przed flagą kraju drużyny. Wtedy jakiś zapalony kibic wrzucił słońcy piłkę, którą pomyliła z owocem i zjadła ją niemal na raz. Opiekunowie słońca przeżyli wtedy dni grozy. Martwili się, czy to zdarzenie nie zabije naszej Citty! Z wielką ulgą odkryli potem szczątki piłki w... słońcowej kupie.

My zwierzęta też lubimy zabawki, ale mamy własne. Ja, jak już wspomniałem, mam swoje lata i na moim nowym wybiegu nie chcę uczyć się obsługi Waszego smartfona!

W ZOO jesteście naszymi gośćmi. Prosimy, zostawcie po sobie dobre wspomnienie! Wiemy, że chcecie być po ludzku uprzejmi, ale nie przynosić ze sobą prezentów. Po prostu... ZOOchowuj się!

CIEKAWOSTKI

- Hipopotamki karłowate są dwa razy mniejsze i siedem razy lżejsze od hipopotamów nilowych.
- Hipopotamy większość życia spędzają w wodzie (w wodzie również się rodzą), ale z wiekiem tracą umiejętność utrzymywania się na powierzchni wody. Chodzą albo stoją na płycznach.
- Wydzielają tłustą, czerwoną (lub białą) substancję. Chroni ona hipopotamy przed promieniowaniem UV. W dawnych czasach ludzie (błędnie) sądzili, że hipopotamy pocą się krwią.
- Mleko hipopotama jest koloru różowego.
- Hipopotamy potrafią wstrzymać oddech nawet przez 6-7 minut.

#ZOOCHOWUJ SIĘ

NIE SIADAJ NA BARIERKACH

Dotyczy 3 pkt. Regulaminu ZOO

ZOOPATROL LEGITYMACJA SŁUŻBOWA

DATA I MIEJSCE URODZENIA

23.10.2010
Szwajcaria

NA SŁUŻBIE W ZOO OD
08.07.2019

FUNKCJONARIUSZ

POSTERUNKOWY SIR RICHARD

GATUNEK

ŻÓŁW GWIAZDZISTY

Geochelone elegans

REWIR DZIAŁANIA

ŚLĄSKI OGRÓD ZOOLOGICZNY W CHORZOWIE
PROMENADA GEN. J. ZIĘTKA 7, 41-501 CHORZÓW

slaskiezoo.pl

Ślaski Ogród Zoologiczny

slaskie_ZOO

-

DZIAŁ EDUKACJI I PROMOCJI ZOO CHORZÓW

32 793 71 66, edukacja@slaskiezoo.pl

MELDUNEK Z ZOINTERWENCJI

Posterunekowy Sir Richard – żółw gwiazdzisty, składa raport ze zdarzenia na wybiegu żółwi lądowych.

To był mój pierwszy dyżur na nowym wybiegu letnim. Wszystkie żółwie wygrzewały się w słońcu pogryzając kwiaty nasturcji. Na alejce panował gwar bawiących się dzieci. Byłem w trakcie obchodu wybiegu, gdy nagle harmider zbliżył się do mnie, a siatka nad moją głową niebezpiecznie się obniżyła. Wystraszyłem się, że może to drapieżnik, przed którym ma nas chronić siatka. Ukryłem głowę w karapaksie i zastygłem w bezruchu udając kamień. Kątem oka widziałem, że dziewczyny zrobiły to samo. Bałem się poruszyć. My, żółwie nie potrafimy szybko biegać – ucieczka by się nie udała.

Nasłuchiwałem odgłosów, które były mi znajome. Okazało się, że to bawiące się dzieci! Niedowierzałem, dlatego wyjrzałem ze skorupy i zobaczyłem, że dzieci wdrapują się na siatkę nade mną i zjeżdżają po niej. Byłem przerażony, bo siatka mogła się zerwać pod ich ciężarem niszcząc nasz nowy wybieg. Wolałem nie myśleć co by się stało, gdyby jedno z dzieci spadło na któregoś z żółwi. Twarda skorupa mogłyby go nie ochronić.

Na szczęście w pobliżu pojawili się nasi opiekunowie i zwrócili uwagę dzieciom i ich rodzicom. Wy tłumaczyli im, że nie można wchodzić na barierki i ogrodzenia, bo można zrobić krzywdę sobie oraz zwierzętom na wybiegu. Takie zachowanie niszczy też ogrodzenia, a prze-

cież wszyscy chcemy, by nasze ZOO było piękne. Rodzice i dzieci przeprosili za złe zachowanie.

W prawdzie nic nikomu się nie stało, ale my żółwie, nadal jesteśmy się strachu.

By taka sytuacja się już nie powtórzyła, ZOO edukatorzy przygotowali tabliczki z informacją, że nie wolno się wspinać na siatkę naszego wybiegu. Odwiedziła nas też telewizja – opiekunowie opowiadali, że w ZOO nie wolno wspinać się na ogrodzenia oraz siadać na barierkach i siatkach. Poczuliśmy się bardzo ważni, ale nadal obawiamy się, gdy słyszymy dzieci obok naszego wybiegu. Pamiętajcie, w ZOO jesteście gośćmi w domu zwierząt. W ogrodach zoologicznych nie wolno wspinać się, ani siadać na ogrodzeniach i barierkach. Zapewniają one bezpieczeństwo zwierzętom oraz zwiedzającym. Dlatego wybierając się do ZOO nie wchodź na ogrodzenia i ZOOchowuj się!

CIEKAWOSTKI

- „Skorupa” żółwia jest tak naprawdę szkieletem zewnętrznym i rośnie wraz z nim. Złożona jest z dwóch części – grzbietowej (karapaks) i brzusznej – tzw. plastron.
- Żółwie są jajorodne – młode wykluwają się z jaj. U wielu gatunków żółwi (w tym u żółwi gwiazdzistych) płeć zależy od temperatury inkubacji jaj – w temperaturze 28-30°C wykluwa się przewaga samców, a w 31-32°C - samic.
- Wśród żółwi występują gatunki roślinożerne i mięsożerne. Żółwie gwiazdziste należą do żółwi roślinożernych.
- Wiele gatunków żółwi jest zagrożonych wyginięciem ze względu na odłapywanie ich ze środowiska naturalnego i sprzedaż na czarnym rynku jako zwierzęta domowe.

NIE PRZECHODŹ ZA OGRODZENIA

Dotyczy 4 pkt. Regulaminu ZOO

ZOOPATROL LEGITYMACJA SŁUŻBOWA

DATA I MIEJSCE URODZENIA

26.02.2012
ZOO Warszawa, Polska

NA SŁUŻBIE W ZOO OD
17.10.2012

FUNKCJONARIUSZ

POSTERUNKOWY SEBA

GATUNEK

SURYKATKA SZARA

Suricata suricatta

REWIR DZIAŁANIA

MIEJSKI OGRÓD ZOOLOGICZNY W PŁOCKU
UL. NORBERTAŃSKA 2, 09-402 PŁOCK

ZOO.plock.pl

ZOO Płock

ZOO.plock

ZOO Płock

DZIAŁ EDUKACJI ZOO PŁOCK

24 366 05 17, edukacja@ZOO.plock.pl

MELDUNEK Z ZOINTERWENCJI

Melduje się posterunekowy Seba, zawsze na posterunku! Jak przystało na surykatkę jestem czujny, zwarty i gotowy. Obserwuję całą okolicę, wypatruję zagrożeń i w razie niebezpieczeństwa, ostrzegam mój klan. Nie należę może do gatunku zagrożonego wyginięciem, ale istnieje konieczność ochrony mojego środowiska naturalnego.

To był zwykły letni dzień. Część mojej rodziny wygrzewała się w słońcu, inni spokojnie penetrowali wybieg w poszukiwaniu ukrytych przez opiekunów przysmaków, a dzieciaki bawiły się w piasku. Ja oczywiście stałem na szczycie naszej termitiery i wypatrywałem zagrożeń – wiadomo, atak może nadejść zarówno z ziemi, jak i z powietrza. Trzeba być czujnym! Goście zawsze chętnie nas odwiedzają, zwłaszcza dzieci, więc już zdążyliśmy przywyknąć do tej popularności i życia w blasku fleszy. Ale tego, co miało nadejść, nikt by nie przewidział.

Odwrociłem się dosłownie na sekundę i usłyszałem okropny krzyk ciotki Bronki. Na wybieg dostał się jeden z naszych fanów, z wielkim aparatem fotograficznym! Już widziałem, jak brawurowo go obezwładniam, ale straciłem równowagę i spadłem z termitiery. Wszczęłem alarm! Było jednak za późno. Wszyscy w popłochu biegali po wybiegu, zapominając o naszym szczegółowym planie ewakuacji do nory. Mój brat Rafiks niemal stratawał maluchy, a jednemu nadepnął mocno na ogon. Ciotka Bronka uderzyła się w biodro, a ja ase-

kurowałem ciężarną samicę Violę. Szczęśliwie udało nam się jakoś dotrzeć do nory, ale to nie był koniec problemów.

Wszystkich musiał obejrzeć lekarz weterynarii, a mówiąc delikatnie, nikt z nas za tym nie przepada. Violę doktorek nawet zabrała na obserwację, sprawdził też, czy z maluchami wszystko w porządku. Opiekunowie jeszcze przez jakiś czas mieli dodatkowe obowiązki z opatrywaniem zbitego biodra ciotki i zranionego ogona małego Henia. Co gorsza, przez 2 tygodnie od tej wizyty, babcia Wiesia i ciotka Celina w ogóle nie chciały wyjść z nory i do dziś mają stany lękowe.

W każdym ogrodzie zoologicznym obowiązuje regulamin, którego bezwzględnie należy przestrzegać, z uwagi na bezpieczeństwo swoje i mieszkańców ZOO. Nie można przechodzić za ogrodzenia. Łamanie tego zakazu może być opłakane w skutkach, nie tylko dla zwierząt, które spłoszone mogą zrobić sobie krzywdę, ale też dla zwiedzających. Tym razem trafiło na nas, ale co byłoby, gdyby zamiast do surykatek ktoś dostał się na wybieg lwa, żeby zrobić sobie z nim zdjęcie? ZOOchowuj się w ZOO!

CIEKAWOSTKI

- Surykatki to niewielkie ssaki występujące tylko w Afryce na pustyniach Kalahari i Namib, w RPA oraz południowo – zachodniej Angoli.
- Sierść wokół oczu jest u surykatek ciemniejsza niż reszta ciała, co chroni je przed uszkodzeniem wzroku spowodowanym promieniowaniem słonecznym.
- Stanie na tylnych nogach to charakterystyczna postawa surykatek, która służy badaniu otoczenia i regulowaniu temperatury ciała o poranku.
- Surykatki są terytorialne. Żyją w klanach liczących nawet do 50 osobników, w których każdy osobnik spełnia określoną funkcję.

NIE SCHODŹ ZE ŚCIEŻEK ZWIEDZANIA

Dotyczy 5 pkt. Regulaminu ZOO

ZOOPATROL
LEGITYMACJA SŁUŻBOWA

POSTERUNKOWA KIKI
GATUNEK
GIBBON BIAŁOREŹKI
Hylobates lar

DATA I MIEJSCE URODZENIA
18.03.2011
ZOO Wuppertal, Niemcy

NA SŁUŻBIE W ZOO OD
01.07.2015

FUNKCJONARIUSZKA
REWIR DZIAŁANIA
OGRÓD ZOOLÓGICZNY IM. STEFANA MILERA
W ZAMOŚCIU UL. SZCZEBRZEŃSKA 12, 22-400 ZAMOŚĆ

ZOO.zamosc.pl ZOO Zamość – „Ogród Zoologiczny im. Stefana Milera”
ZooZamość

DZIAŁ EDUKACJI ZOO ZAMOŚĆ
84 639 34 79, edukacja@ZOO.zamosc.pl

MELDUNEK Z ZOINTERWENCJI

Tu posterunkowa Kiki, gibbon białoreki – przedstawicielka jednego z najmniejszych gatunków małp człekokształtnych. Moją rodziną w Zamojskim ZOO są: Niasek (21 lat), Nunio (11 lat) i Boguś (7 lat). To do Niaska przyjechałam w 2015 r. z niemieckiego ZOO w Wuppertal. Nie było łatwo, bo okazało się, że mój wybranek ma 3-letniego syna – Nunia. Zostałam więc macochą, a wkrótce też mamą rudego samczyka Bogusia. Mieszkamy w pawilonie Małpiarni, w przestronnym apartamencie z dużym zewnętrznym tarasem. Staramy się miło powitać gości, zainteresować ich i zachęcić do zatrzymania się przy naszym wybiegu. Naszą specjalnością są zaawansowane pokazy akrobacyjne, którym towarzyszą popisy wokalne. Umiejętności te zawdzięczamy matce naturze, która wyposażyla nas w długie, sprawne przednie kończyny oraz donośne głosy, którymi wyrażamy emocje, obwieszczamy przywiązanie do terytorium i ostrzegamy o zagrożeniu. Uwielbiamy entuzjazm naszych gości, ich radość i podziw dla naszej sprawności. Tak, kontakt z publicznością jest bardzo ważny, ale... nie może być zbyt bliski, bo wtedy robi się niebezpiecznie. Nasz wybieg to swoista scena. Publiczność zajmuje miejsca na alejce obok ogrodzenia zabezpieczonego prądem. Idealnie jest gdy zwiedzający oglądają nasze popisy z tego właśnie miejsca. Niestety, niektórzy próbują podejść bliżej... zbyt blisko!

Pamiętam, jak mały Boguś podbiegł do ogrodzenia, przez które chłopiec podawał mu smakołyk. Sięgając po upominek Boguś dotknął drutu pod napięciem i został boleśnie rażony prądem. Bardzo się wystraszył. Przez kilka dni bardzo źle się czuł, bolała go ręka, nie miał apetytu i unikał towarzystwa.

Zwierzęta są ciekawskie i ufne. Nie narażajcie ich na stres i cierpienie. Przestrzegajcie zasad obowiązujących w ZOO! Poruszajcie się po wyznaczonych ścieżkach zwiedzania i nie zbaczajcie z nich.

Podchodząc zbyt blisko wybiegu zwierzęcia narażacie się na ugryzienie, zadrapanie czy uszkodzenie ciała, a w konsekwencji utratę zdrowia.

Także wchodzenie na zaplecza hodowlane jest zabronione. Obecność obcej osoby w bezpośrednim otoczeniu zwierzęcia, to dla niego zagrożenie. Stres związany z obecnością obcej osoby, nieznanne zapachy, choroby oraz odgłosy również negatywnie wpływają na kondycję i dobrostan zwierząt. Nie doprowadzajmy do niebezpiecznych sytuacji. Dbajmy o siebie wzajemnie! Niech wizyta w ZOO będzie pięknym i mądrym spotkaniem człowieka ze zwierzęciem i pozostawi tylko miłe wspomnienia.

CIEKAWOSTKI

- Gibbon białoreki jest małpą człekokształtną, nie posiada więc ogona.
- Jest terytorialny, a swoją obecność sygnalizuje przeciągłym wyciem.
- Porusza się metodą brachiacji – ruchami wahadłowymi przenosi ciężar ciała z jednej ręki na drugą.
- Jest rekordzistą w skokach między gałęziami – potrafi pokonać odległość nawet 12 m.
- Jego futro może mieć kolor jasny lub ciemny, z jasną obwódką wokół twarzy oraz jasnymi dłońmi i stopami. Ubarwienie nie jest zależne od płci.

NIE DRAŹNIJ I NIE STRASZ ZWIERZĄT

Dotyczy 6 pkt. Regulaminu ZOO

ZOOPATROL
LEGITYMACJA SŁUŻBOWA

POSTERUNKOWA NIRWANA
GATUNEK
NIALA GRZYWIASTA
Nyala angasii

DATA I MIEJSCE URODZENIA
14.05.2021
ZOO Bydgoszcz Polska

NA SŁUŻBIE W ZOO OD
14.05.2021

FUNKCJONARIUSZKA
REWIR DZIAŁANIA
OGRÓD ZOOLÓGICZNY W BYDGOSZCZY
UL. GDAŃSKA 173-175, 85-674 BYDGOSZCZ

ZOO.bydgoszcz.com Ogród Zoologiczny w Bydgoszczy
zoobydgoszcz

DZIAŁ EDUKACJI ZOO BYDGOSZCZ
52 328 00 09 w. 51, ZOO.dydaktyka@myslecinek.pl

MELDUNEK Z ZOINTERWENCJI

Wita Was serdecznie posterunkowa Nirwana. Jestem nialą grzywiastą. Cechuje mnie czujność, spostrzegawczość i pragnienie unikania niebezpieczeństwa. Czuję złość, kiedy ludzie drażnią zwierzęta. Opowiem Wam trzy historie, którymi podzieliły się ze mną spacerujące po Bydgoskim ZOO pawie. Bydgoskie ZOO położone jest w pięknym kompleksie leśnym. Ludzie bez problemu mogą znaleźć różnej wielkości kijki. Niestety zdarza się, że używają ich do drażnienia zwierząt. Pewnego razu rodzina – mama, tata i dwójka dzieci – przystanęła przed wybiegiem makaków japońskich. Był to czas popołudniowej drzemki naszych małp, więc odpoczywały sobie na swoich miejscach do leżakowania. Nagle jedno z dzieci zaczęło płakać, a potem wykrzykiwać, że chce, aby małpki podeszły bliżej. Tata ułamał gałązkę i zaczął ją przekładać między oczkami siatki. W ten sposób postanowił zwabić makaki. Niestety jeden z makaków poczuł się zagrożony. Ze strachu zaczął naskakiwać na siatkę. To był dla niego ogromny stres. Na szczęście nie odniósł żadnych obrażeń na ciele.

Podobnych sytuacji, jak makaki japońskie, doświadczyły również wilki europejskie. Kiedy wilki leżały na wybiegu, zwiedzający chcąc je zmusić do ruchu, uderzał kijem w ogrodzenie. Spowodowało to, że zwierzęta zerwały się na równe nogi i zestresowane biegały po wybiegu.

Niemile zdarzenie przeżyła też samica bazyliżka płatkogłowego. Pewnego razu dziecko zaczęło mocno pukać w szybę terrarium, gdzie mieszkają bazyliżki płatkogłowe. Samica bardzo się wystraszyła. Uciekając uderzyła w ścianę terrarium i zraniła sobie pyszczek. Na szczęście rana szybko się zabiłiła.

Zapraszam Was serdecznie do ZOO. Pamiętajcie jednak, że to jest dom mój i innych zwierząt. Proszę, abyście pozostawili nas w spokoju, kiedy odpoczywamy czy też oddaliśmy się na jakiś czas.

CIEKAWOSTKI

- Niala grzywiasta zamieszkuje południowo-wschodnią Afrykę.
- Charakteryzuje się wyraźnym dymorfizmem płciowym
- Ubarwienie samców jest szaroczarne, z niewyraźnymi jasnymi paskami na grzbiecie. Na karku i szyi mają grzywę, a na głowie rogi osiągające długość nawet ok. 100 cm.
- Ubarwienie samic i młodych osobników jest rdzawobrazowe z wyraźnymi jasnymi, pionowymi pręgami po bokach ciała.
- U obu płci, między oczami widnieje biała plama.
- W chwili zagrożenia niala grzywiasta wydaje ostrzegawcze sygnały.
- Jej aktywność przypada na porę wieczorną lub nocną.
- Żywi się różnego rodzaju roślinami.

#ZOOCHOWUJ SIĘ

NIE DOTYKAJ

I NIE PŁOSZ ZWIERZĄT

Dotyczy 7 pkt. Regulaminu ZOO

ZOOPATROL

ZOOLUBIN.PL

LEGITYMACJA SŁUŻBOWA

DATA I MIEJSCE URODZENIA

04.08.2018
ZOO Lubin, Polska

NA SŁUŻBIE W ZOO OD
04.08.2018

FUNKCJONARIUSZ

POSTERUNKOWY PAWEŁ

GATUNEK

PAW INDYJSKI

Pavo cristatus

REWIR DZIAŁANIA

OGRÓD ZOOLOGICZNY W LUBINIE
UL. I. PADEREWSKIEGO 99, 59-300 LUBIN

zoolubin.pl

ZOO Lubin – Ogród
Zoologiczny w Lubinie

zoolubin

ZOO Lubin

DZIAŁ EDUKACJI ZOO LUBIN

734 170 991, sekretariat@zoolubin.pl

MELDUNEK Z ZOINTERWENCJI

Tu posterunkowy Paweł, paw indyjski. Jestem jednym z nielicznych zwierząt, które mieszkają w ogrodzie zoologicznym, ale mogą się swobodnie przemieszczać po całym terenie ZOO. Daje mi to pewną przewagę nad innymi mieszkańcami ogrodu, ale niesie również wielkie zagrożenie i odpowiedzialność.

Lubię czasem przejść się alejkami ogrodu i porozmawiać o tym i o tamtym. Taki spacer urządziłem sobie tamtego dnia. Była wiosna, słońce świeciło już całkiem mocno, sezon tokowania w pełni, więc i ja postanowiłem pokazać swoje wdzięki partnerce podczas wspólnej przechadzki. Mój tren był już całkiem okazały, więc miałem się czym pochwalić. Zatrzepotałem moimi piórkami. Pawica była zachwycona, ludzie wokół również.

Chwała, zdjęcia robią, więc zadowolony z siebie idę tak z pawicą, aż tu nagle poczułem szarpnięcie. Proszę Państwa, takie szarpnięcie, jakiego jeszcze nigdy nie poczułem. Aż mroczy mi przed oczami. Zerwałem się do ucieczki, po drodze zdeptałem trochę moją wybrankę, ale przecież niechący... To nie moja wina, że zadziałałem instynktownie i zwałem przed siebie. Zatrzymałem się jakieś 20 metrów dalej. Odwróciłem się, mojej partnerki już dawno tam nie było (bez trenu znacznie szybciej ucieka się z miejsca zagrożenia). Jakież było moje zdziwienie, gdy zobaczyłem człowieka, który wcześniej tak ochoczo komentował mój

tren, a teraz co? Stoi z moim piórem w ręce! Ja, proszę Państwa, znam Regulamin ZOO i wiem, że takie zachowanie jest niedozwolone!

Krzyczałem na tego Pana głośno, ale nic sobie z tego nie robił. Wszystkie ptaki z okolicy chyba mnie słyszały i dobrze! Wiedzą Państwo jak ja się teraz czuję? Ktoś mnie pozbawił mojej własności, bez mojej zgody! To okrucieństwo! Na szczęście opiekunowie z ogrodu zoologicznego też mnie usłyszeli i stanęli na wysokości zadania. Słyszałem, jak zwracają uwagę temu niegodziwcowi. Chyba nawet wyprosili go z ZOO! Dumny jestem z takich opiekunów, ale nie tak dumny jak paw z tego przysłowia, tylko tak prawdziwie dumny. A dla tego Pana i wszystkich gości ogrodów zoologicznych mam wiadomość: Idziesz do ZOO, to #ZOOchowuj się!

CIEKAWOSTKI

- Samiec pawia indyjskiego nie posiada ozdobnego trenu od wyklucia się. Wyhodowanie pierwszego trenu zajmuje mu ok. 3 lat.
- Początkowo wszystkie młode pawie wyglądają jak samica, dopiero po około 6 miesiącach samce zaczynają się odróżniać.
- Aby zdobyć pawie pióro z oczkiem wystarczy poczekać. Pawie co roku, po okresie godowym, gubią tren.
- Średnia długość życia pawia w naturalnym środowisku to 20 lat. Samce częściej padają ofiarą drapieżników ze względu na trudności w ucieczce przez obecność trenu.
- Wbrew powszechnej opinii, pawie potrafią całkiem sprawnie latać. Może nie na długie dystanse, ale latają.

#ZOOCHOWUJ SIĘ

NIE JEŹDŹ

NA: ROWERZE, HULAJNODZE, DESCE, ROLKACH

Dotyczy 8 pkt. Regulaminu ZOO

ZOOPATROL

LEGITYMACJA SŁUŻBOWA

DATA I MIEJSCE URODZENIA

22.10.2014
ZOO Bojnice, Słowacja

NA SŁUŻBIE W ZOO OD
23.12.2021

FUNKCJONARIUSZKA

POSTERUNKOWA LIČI

GATUNEK

GIBBON ŻÓLTOLICY

Nomascus gabriellae

REWIR DZIAŁANIA

MIEJSKI OGRÓD ZOOLOGICZNY W ŁODZI,
UL. KONSTANTYNOWSKA 8/10, 94-303 ŁÓDŹ

orientarium.lodz.pl

ZOO Łódź

lodzoo

ZOO Łódź

DZIAŁ EDUKACJI ZOO ŁÓDŹ

48 601 806 182, edukacja@ZOO.lodz.pl

MELDUNEK Z ZOINTERWENCJI

Posterunkowa Liči, gibbonka żółtolica, zgłasza złamanie Regulaminu ZOO! Jak co dzień, patrolowałam swój rejon rozglądając się uważnie po okolicy. Jestem wyjątkowo szybka i sprawna, bez najmniejszego trudu pokonuję odległości do 10 m, dzięki długim i silnym ramionom. Gdy wypatrzę coś, co mi się nie spodoba, alarmuję o tym moich opiekunów, głośno i donośnie śpiewając, jak na gibbona przystało.

W dniu otwarcia pawilonu Orientarium, w którym mieszkam, przyszło bardzo dużo zwiedzających. Prawdopodobnie w wyniku zamieszania, ktoś wjechał na teren ZOO wózkami dziecięcymi i wwiózł mały dziecięcy rowerek biegowy. Po dotarciu do mojej części pawilonu dziecko postanowiło wyciągnąć swój rowerek i zaczęło się na nim szybko przemieszczać, robiąc przy tym dużo hałasu, śmiejąc się i krzycząc.

Bardzo mi się to nie spodobało, bo dziecko poruszało się zdecydowanie za szybko i było za głośne. Widziałam, że nie podoba się to także moim sąsiadom, languirom jawańskim, które zaczęły nerwowo skakać po gałęziach i szczyrzyć zęby. Jakby tego było mało, to w zaroślach przy alejce żyją przepiórki chińskie, puchochuby i gołąbki zboczony, które mogłyby zginąć potrącone przez taki rowerek, a widziałam, jak dziecko kilka razy zjechało ze ścieżki.

Tego było za wiele! Byłam mocno zestresowana, więc wszczęłam alarm. Moi opiekunowie pojawili się po

krótkiej chwili i od razu zauważyli niepożądany sprzęt. Powiedzieli rodzicom dziecka, że absolutnie nie wolno wprowadzać rowerów, rowerków biegowych, deskorolek, hulajnóg i innych sprzętów tego typu.

Zwiedzający przeprosili za złamanie Regulaminu i schowali rowerek pod wózek. Na szczęście nikomu nic poważnego się nie stało, ale ja do końca dnia byłam podenerwowana i bardzo czujna, nie miałam apetytu, bo cały czas rozglądałam się za kolejnym niepokojącym obiektem. Moi opiekunowie przychodzili do mnie tego dnia wiele razy, żeby się upewnić, że wszystko ze mną w porządku.

Zwierzęta mieszkające w ZOO przyzwyczajone są do pojazdów i sprzętów używanych przez opiekunów i pracowników. Wszelkie nowości w tej dziedzinie mogą być dla nich źródłem ogromnego stresu, który może prowadzić do urazów, a nawet zawałów serca. Poza tym zwiedzający mogą spowodować kolizję na terenie ogrodu lub sami ulec urazom. Pamiętaj, niech Twoja wizyta w ZOO będzie ciekawa, pełna wrażeń i bezpieczna zarówno dla Ciebie, jak i zwierząt.

CIEKAWOSTKI

- Młode gibbony rodzą się jasnobeżowe, czyli w kolorze samicy. Po kilkunastu miesiącach ich sierść staje się czarna, jak u samca. Młode samice dopiero w wieku ok. 7 lat ponownie przybierają docelowo jasny kolor.
- Gibbony można usłyszeć o poranku, jak śpiewają swoje charakterystyczne, donośne pieśni.
- Żyją wysoko w koronach drzew, gdzie mają dostęp do owoców, ale także mogą schować się przed drapieżnikami.
- Gibbony żyją w grupach rodzinnych, więzi wewnątrz stada są dla nich bardzo ważne.

NIE HAŁASUJ

NIE KRZYCZ I NIE PUSZCZAJ GŁOŚNEJ MUZYKI

Dotyczy 9 pkt. Regulaminu ZOO

ZOOPATROL OGROD ZOObOTANICZNY

LEGITYMACJA SŁUŻBOWA

LEAST CONCERN

DATA I MIEJSCE URODZENIA
08.09.2019
ZOO Krefeld, Niemcy

NA SŁUŻBIE W ZOO OD
19.06.2021

FUNKCJONARIUSZ
POSTERUNKOWY ZENEK

GATUNEK
LENIUCHOWIEC DWUPALCZASTY
Choloepus didactylus

REWIR DZIAŁANIA
OGROD ZOObOTANICZNY W TORUNIU
UL. BYDGOSKA 7, 87-100 TORUŃ

ZOO.torun.pl

Ogród Zoobotaniczny
w Toruniu

DZIAŁ DYDAKTYCZNO-PROMOCYJNY ZOO TORUŃ
506 970 996, dydaktyka@ZOO.torun.pl

MELDUNEK Z ZOINTERWENCJI

Tu posterunekowy Zenek, leniuchowiec dwupalczasty – przedstawiciel typowo nadrzewnego gatunku ssaka. Z racji tego, że praktycznie całe swoje życie spędzam zawieszony wśród konarów drzew, mam możliwość obserwacji wszystkiego „z góry”.

Pewnego czerwcowego popołudnia, moją dzienną drzemkę przerwał hałas dobiegający od wejścia do Ptaszarni, w której mieszkam. Grupa dzieci wchodząca do pawilonu żywo zareagowała na widok mojego kolegi Oskara – kakadu białej. Wśród okrzyków przeważały słowa: „Popatrzcie – to ten z filmu Rio”, „O, to Twój imiennik” – krzyčeli do jednego z kolegów. Hałas był tak duży, że nie tylko Oskar zdenerwowany zachowaniem wycieczki, zaczął głośno wokalizować i nerwowo przemieszczać się po konarach. Głos podniosły również wrażliwe na dźwięki korońce plamczone oraz turaki.

Na domiar złego, dzieci zaczęły uderzać mieczami o tarcze, które przyniosły ze sobą po zwiedzaniu Toruńskiej Starówki. Zafascynowanie Oskarem było tak duże, że nikt nie zauważył informacji na wolieryz ar oliwkowych, która zawierała prośbę o ciszę, gdyż te wysiadywały jaja. Niestety ten dzień nie należał do udanych – ptaki do końca dnia były poddenerwowane, a ary oliwkowe przerwały wysiadywanie i już nie wróciły do gniazda. Pamiętajcie, przychodząc do ZOO jesteście gośćmi w domu zwierząt. Tutaj powinniście

zachowywać się cicho. Wiele gatunków mieszkających w ZOO jest wrażliwych na hałas. Może być on powodem, dla którego zwierzęta porzucają młode, zaprzestają wysiadywania jaj lub w ogóle nie przystąpią do rozrodu. Niespodziewane i nagle pojawiające się nieznanne dźwięki mogą powodować niepokój wśród zwierząt, objawiający się szybkim poderwaniem do biegu czy lotu, który może skończyć się uderzeniem o ściany wybiegu, czy woliery. Prosimy więc, przestrzegajcie zasad o zachowaniu ciszy i niestuchaniu głośnej muzyki na terenie ZOO, tak aby nie zakłócać spokoju zwierząt. ZOOchowuj się!

CIEKAWOSTKI

- Leniuchowiec dwupalczasty to ssak nadrzewny.
- Większość życia spędza zawieszony wśród konarów drzew lub siedząc w ich rozgałęzieniach.
- Posiada długie kończyny zakończone pazurami w kształcie haków, które umożliwiają mu zawieszenie się na konarach.
- Ma zredukowane i pozbawione szkliwa zęby, które stale rosną.
- Leniuchowiec dwupalczasty to roślinożerca.
- Jest zwierzęciem, które je „do góry nogami”.
- Schodzi na ziemię średnio raz w tygodniu po to, aby załatwić swoje potrzeby fizjologiczne.
- Nie posiada podszerstka, a jego futro „układa się” od brzucha w kierunku grzbietu.
- To zwierzę, w którego sierści mogą żyć glony oraz mole.
- Leniuchowce dwupalczaste są samotnikami – parują się tylko w okresie godowym.
- Samice rodzą jednego malucha, który jest noszony na brzuchu lub grzbiecie.

NIE UŻYWAJ

LAMPY BŁYSKOWEJ ROBIĄC ZDJĘCIA

Dotyczy 10 pkt. Regulaminu ZOO

ZOOPATROL AKWARIUM GDYŃSKIE

LEGITYMACJA SŁUŻBOWA

LEAST CONCERN

DATA I MIEJSCE URODZENIA
23.03.2022
Akwarium Gdyńskie

NA SŁUŻBIE W ZOO OD
23.03.2022

FUNKCJONARIUSZ
POSTERUNKOWY MARMURKOWSKI

GATUNEK
REKIN MARMURKOWY
Atelomycterus macleayi

REWIR DZIAŁANIA
AKWARIUM GDYŃSKIE MIR-PIB
AL. JANA PAWŁA II, 81-345 GDYŃIA

akwarium.gdynia.pl

Akwarium Gdynskie

CENTRUM EDUKACJI AKWARIUM
GDYŃSKIEGO MIR-PIB

58 732 66 20, akwarium.edukacja@mir.gdynia.pl

MELDUNEK Z ZOINTERWENCJI

Tu posterunekowy Marmurkowski, Mariusz Marmurkowski. Melduję, że zostałem „oświecony”! Wszystko wydarzyło się we wtorek, po godzinie 10:00. Tego dnia zjadłem spokojnie śniadanie (by the way, panowie akwaryści serwują tu naprawdę smaczną kuchnię! ...mięczaki, skorupiaki, mięso, ryby...). Po nocnych i wczesnoporannych aktywnościach, zmęczony, postanowiłem odpocząć, by nabrać sił. Leżałem leniwie na piaszczystym dnie, wypatrując pierwszych gości, którzy postanowili we wspomniany, piękny, styczniowy poranek odwiedzić Akwarium Gdyńskie.

Choć jestem niewielki (długość mojego ciała wynosi 60 cm) nie da się mnie przecież nie zauważyć! Byłem przekonany, że każdy gość naszego podwodnego ZOO wie, jak należy się poprawnie zachowywać w obecności zwierząt. Aż tu nagle „PSTRYK, pSTRYK, PSSSSSTRYK” i „Klikkk, flesz, klikuflesz”. W ułamku sekundy zostałem „oświecony” .... lampami błyskowymi. A właściwie to oświetlony i oślepiony! Pomimo, iż ludzie rozmawiali szeptem i nie pukali w szyby, to ja się bardzo zdenerwowałem! Nie wiedziałem co się dzieje. Czy uciekać czy atakować? A może to ktoś mnie atakował? Byłem zdezorientowany...

Wyglądam jak marmur, dlatego mówią o mnie „rekin niewielki”, ale z charakteru „twardy jak kamień”. Choć to nie jedyny powód, dla którego zostałem posterunkowym ZOO Patrolem w Akwarium Gdyńskim. Tak samo,

jak niegdyś moi rodzice i dziadkowie, wszyscy wykluliśmy się z jaj właśnie tutaj, w Akwarium. Rola posterunkowego przekazywana jest w naszej rekiniej rodzinie z dziada pradziada. Znam tu wszystkich i pilnuję porządku. Faktycznie, muszę uczciwie przyznać, czasem bawię się z ludźmi w chowanego. Oni szukają, a ja w tym czasie wyglądam spokojnie zza zakamarków skał i obserwuję otoczenie.

Pamiętajcie! W obecności żywych zwierząt należy, podczas fotografowania, wyłączyć lampę błyskową w aparacie. Błyski światła wpływają znacząco na zdrowie, komfort i poczucie bezpieczeństwa naszych podopiecznych, dlatego... ZOOchowuj się!

CIEKAWOSTKI

- Rekin marmurkowy to gatunek denny, co oznacza, że większość czasu spędza na piaszczystym dnie, wśród raf koralowych lub skał.
- To niewielki gatunek rekina – dorasta zaledwie do 60 cm.
- Ma charakterystycznie zaokrąglony pysk i smukłe ciało.
- Jest jajorodny! Po akcie zapłodnienia, samica składa jaja przyczepiając je do dna. Inkubacja zajmuje do 100 dni, po czym na świat „przychodzi” mały rekin, w pełni gotowy do samodzielnego życia.
- Jajo rekina marmurkowego, zwane kapsułą lub „torebką syreny”, jest niewielkie - 6,5x2 cm.
- Często młode wykluwają się jeszcze z resztkami woreczka żółtkowego przyczepionymi do brzucha, następnie, w ciągu kilku następných dni, woreczek wchłania się.
- Chcesz dowiedzieć się więcej o kulisach rozrodu rekina marmurkowego w Akwarium Gdyńskim? Zajrzyj na naszą www.akwarium.gdynia.pl/atelomycterus-macleayi-rekin-marmurkowy/

NIE PUKAJ

W SZYBY

Dotyczy 11 pkt. Regulaminu ZOO

ZOOPATROL

LEGITYMACJA SŁUŻBOWA

DATA I MIEJSCE URODZENIA

25.05.2013
ZOO Gdańsk, Polska

NA SŁUŻBIE W ZOO OD
25.05.2013

FUNKCJONARIUSZ

POSTERUNKOWY SAMBOR

GATUNEK

SZYMPAŃS ZWYCZAJNY

Pan troglodytes

REWIR DZIAŁANIA

GDAŃSKI OGRÓD ZOOLOGICZNY
UL. KARWIENSKA 3, 80-328 GDAŃSK

ZOO.gda.pl

Gdański Ogród Zoologiczny

zoo_gdansk

Zoo Gdańsk

DZIAŁ EDUKACJI ZOO GDAŃSK

58 552 00 41 w. 122, edukacja@ZOO.gda.pl

MELDUNEK Z ZOINTERWENCJI

Tu posterunkowy Sambor, szympans zwyczajny – przedstawiciel gatunku zagrożonego wyginięciem. Tak jak wiele innych gatunków naczelnych żyje w grupie, gdzie wzajemne relacje i zachowania społeczne odgrywają niezwykle ważną rolę w naszym rozwoju i utrzymaniu dobrego stanu zdrowia.

W zeszłym roku zostałem ojcem aż trzech szympansiątek. Każda z mam mojego potomstwa opiekuje się swoim młodym bardzo troskliwie. Spożywamy posiłki, bawimy się i odpoczywamy razem. Razem też się niepokoi, gdy coś podejrzanego dzieje się w pobliżu naszego wybiegu. Cała nasza rodzina jest przyzwyczajona do obecności ludzi - zarówno naszych opiekunów, jak i zwiedzających.

Doskonale zdajemy sobie sprawę, że goście obserwują nas za ogrodzeniem. Mamy swoje sprawy i codzienne zajęcia, nie zawsze więc jesteśmy widoczni i nie zawsze można nam zrobić piękne zdjęcie. Pukając w szybę, krzycząc do nas czy szarpiąc ogrodzenie nie sprawisz, że podejdziemy bliżej lub zaczniemy się Tobą interesować. Wzbudzi to tylko niepokój i frustrację moją i mojej rodziny. Może to skutkować zwiększeniem poziomu stresu, agresją wobec opiekunów lub nawet zdenerwować mnie do tego stopnia, że sam sobie zrobię krzywdę. Oszklone części wybiegów są mocne, z odpowiednio przystosowanego szkła, ale nie są niezniszczalne. Uderzając całą siłą w ekscytacji możesz uszkodzić

konstrukcję, narażając siebie, innych zwiedzających i zwierzęta. Zdecydowanie zwiększysz swoje szanse na obserwowanie naszych złożonych i ciekawych zachowań, zachowując spokój i ciszę, a przede wszystkim cierpliwość.

Ogród zoologiczny to nasz dom. Tu się rodzi nasze potomstwo, poznaje świat i uczy się wszystkich zachowań potrzebnych do funkcjonowania w dorosłym życiu. Ty też możesz się wiele od nas nauczyć! By dla wszystkich po obu stronach szyby było to dobre doświadczenie, stosuj się do Regulaminu ZOO i czerp to co najcenniejsze z wizyty u nas.

CIEKAWOSTKI

- DNA szympansów jest w 98% takie samo jak DNA ludzi.
- Żadne ze zwierząt nie ma tak wysoce rozwiniętych zdolności manualnych oraz nie używa tak wielu narzędzi samodzielnie wykonanych, co szympansy.
- Mimika twarzy szympansów jest bardzo bogata, odzwierciedla nastrój zwierzęcia - twarz szympansa może wyrazić uczucie niepokoju, groźby, agresji, uległości czy strachu.
- Szympansica opiekuje się swoimi młodymi bardzo troskliwie, matki towarzyszą swoim dzieciom przez większość ich dorosłego życia.
- Szympansy, pomimo że prowadzą naziemny tryb życia, noce spędzają na drzewach w gniazdach, które budują każdego dnia na nowo.
- Szympansy są 6-7 razy silniejsze od dorosłego mężczyzny.
- Szympansy są podatne na choroby ludzkie tj. grypa, grzybica, zapalenie wątroby typu B.
- Młode szympansów posiadają biały „ogonek”, który zanika podczas dojrzewania, co powoduje przejście szympansa na wyższy szczebel w hierarchii stada.

NIE WCHODŹ

DO ZOO Z PSEM LUB KOTEM

Dotyczy 12 pkt. Regulaminu ZOO

ZOOPATROL

LEGITYMACJA SŁUŻBOWA

DATA I MIEJSCE URODZENIA

17.12.2017
Chester ZOO, Anglia

NA SŁUŻBIE W ZOO OD
5.07.2018

FUNKCJONARIUSZ

POSTERUNKOWY JOHNNY ENGLISH

GATUNEK

KANCZYL FILIPIŃSKI

Tragulus nigricans

REWIR DZIAŁANIA

ZOO WROCLAW,
UL. WRÓBLEWSKIEGO 1-5, 51-618 WROCLAW

ZOO.wroclaw.pl

ZOO Wrocław

zoowroclaw

ZOOwroclaw

WYDZIAŁ EDUKACJI ZOO WROCLAW

71 340 71 25, ZOO-edukacja@ZOO.wroc.pl

MELDUNEK Z ZOINTERWENCJI

Tu posterunkowy Johnny English, kanczyl filipiński – pseudonim operacyjny myszojeleni.

Jak to kanczyl, pałaszowałem sobie warzywa i granulaty w ciszy i spokoju. Odczekałem, gdy opiekunowie sobie pójdą i będzie naprawdę cicho, bo jestem bardzo płochliwy. To, że boję się własnego cienia ma swoje plusy, gdyż jeszcze nie wyginałem (choć niektórzy tak myśleli).

Tego feralnego dnia jedzenie nagle stanęło mi w gardle, bo spłoszył mnie przeraźliwy dźwięk drapieżnika. Był groźny, wysoki i piskliwy, na pewno nie pochodzący od żadnego zwierzęcia z naszego ZOO. Przestraszyły się go także inne kanczyle. Wszystkie uciekłyśmy na zaplecze, gdzie siedziałyśmy z bijącymi sercami i nie wychodziłyśmy przez kolejną godzinę.

Okazało się, że spłoszyło nas szczekanie psa. Był dla mnie wielki, groźny i bardzo mnie przestraszył. Prawie połamałem moje chude nóżki! Okazało się, że ta bestia to york! Był większy ode mnie i szczyrzył swoje kły. Pewna pani przemyciła yorka w torebce, ponieważ doskonale wiedziała, że nie wolno przychodzić z psami do ZOO. Została poproszona o opuszczenie naszego terenu. Trochę się wtedy uspokoiłem.

Musicie pamiętać, że wasze psy i koty to zwierzęta domowe, a w ZOO mogą spowodować niebezpieczeństwo dla naszych zwierząt i zwiedzających. Wszyscy

przedstawiciele drapieżników (w tym psy i koty) są naturalnymi wrogami przede wszystkim ptaków oraz zwierząt kopytnych. To na przykład taki ja, kanczyl, bo nie wiem czy wiecie, ale jestem jednym z najmniejszych ssaków kopytnych na świecie! Nawet jeśli myślicie, że pies jest łagodny i przyjacielsko nastawiony, instynkt każe mi przed nim uciekać.

Dla Waszych zwierząt domowych wizyta w ZOO to też nie najlepszy pomysł. Są niespokojne i niepewnie się czują w tłumie ludzi, gdzie jednocześnie dochodzą do nich zapachy i widok nieznanymi zwierząt. Może to grozić zerwaniem się psa ze smyczy, a już sobie wyobrażam, co by było, gdyby taki york wtargnął na wybieg, na przykład niedźwiedzia brunatnego...

Dodatkowo wszystkie ogrody w Polsce obowiązują zakaz wpuszczania na swój teren psów czy kotów – takie są przepisy. Prosimy być przestrzegali obowiązujących u nas zasad. Zoo to nie jest dobre miejsce dla psów i domowych kotów. Tak więc... ZOOchowuj się!

CIEKAWOSTKI

- Kanczyle to jedno z najmniejszych kopytnych świata.
- Wrocławskie ZOO prowadzi hodowlę kanczyl filipińskich jako jedyne ZOO w Polsce. Wszystkie kanczyle w Europie mają w rodowodzie ZOO Wrocław.
- Kanczyle filipińskie posiada tylko kilka ZOO na świecie. Łącznie to 13 osobników, z czego 11 to samice. Johnny English jest jednym z dwóch samców.
- Kanczyl jest nazywany myszojeleniem, ze względu na swoją angielską nazwę mouse-deer
- Wrocławskie ZOO jest jednym z nielicznych ogrodów na świecie, któremu z powodzeniem udało się rozmnożyć kanczyle filipińskie. Od 2009 r. urodziły się u nas 34 osobniki, a w 2020 r. jako pierwsi na świecie sfilmowaliśmy narodziny kanczyla.

NIE UŻYWAJ DRONÓW I ZABAWEK ZDALNIE STEROWANYCH

Dotyczy 13 pkt. Regulaminu ZOO

ZOO PATROL LEGITYMACJA SŁUŻBOWA

DATA I MIEJSCE URODZENIA
23.09.2018
ZOO Alborg, Dania

NA SŁUŻBIE W ZOO OD
28.05.2021

FUNKCJONARIUSZ
POSTERUNKOWY KARIM

GATUNEK
ŻYRAFA ROTHSCHILDA
Giraffa camelopardalis ssp. rothschildi

REWIR DZIAŁANIA
MIEJSKI OGRÓD ZOOLÓGICZNY
IM. ANTONINY I JANA ŻABIŃSKICH W WARSZAWIE
UL. RATUSZOWA 1/3, 03-425 WARSZAWA

ZOO.waw.pl

Warszawskie ZOO

ZOO_warszawa

WarszawskieZOO

DZIAŁ EDUKACJI ZOO WARSZAWA
22 619 56 28, edukacja@ZOO.waw.pl

MELDUNEK Z ZOINTERWENCJI

Tu posterunkowy Karim, żyrafa Rothschilda – przedstawiciel gatunku zagrożonego wyginięciem. Jak przystało na żyrafę, jestem bardzo wysoki, mam długą szyję, dzięki czemu doskonale widzę wszystko, co dzieje się dookoła.

Pewnego letniego poranka skubałem sobie smaczne listki razem z moimi żyrafami koleżankami: Justyną, Anastasią i Malawi. Nagle zauważyłem jakiś dziwny obiekt, unoszący się nad naszym wybiegiem. Przypominał nieco latającego pająka i wydawał niepokojące, bzyczące dźwięki. Dziewczyny bardzo się go przestraszyły i w panice zaczęły galopować „na oślep” po całym wybiegu. Musiałem jakoś zareagować! Niewiele myśląc schwytałem „intruza”, który okazał się... dronem. Podczas akcji ratowania koleżanek nieco pokaleczyłem sobie pysk, ale skutecznie unieszkodliwiłem obcy obiekt latający. O tak!

No dobrze... nieco koloryzuję moją opowieść – tak bym postąpił z dronem, gdybym był bohaterem policjantem, ale jestem samcem żyrafy, więc naturalne dla mnie jest - w sytuacji stresowej - szybkie oddalenie się od potencjalnego zagrożenia. I chociaż tym razem nikt nie ucierpiał, ani nie złamał sobie nogi, jednak cała sytuacja mogła skończyć się tragicznie...

Nie wiem, czy wiecie, ale złamanie nogi u dużego dzikiego zwierzęcia jest niezwykle niebezpieczne. Nie ma mowy o zagipsowaniu i unieruchomieniu żyrafy czy sło-

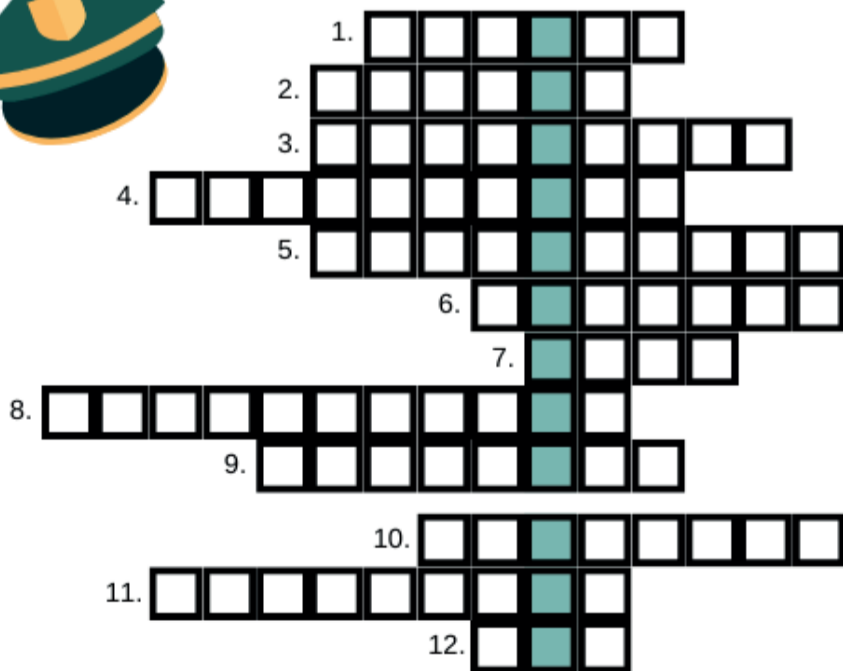
nia na kilka tygodni. Zazwyczaj rokowania przy takich schorzeniach nie są zbyt pomyślne. Nawet jeśli nie ma złamania, a zdarzy się tylko „zwykły” upadek, może to być bardzo niebezpieczne! Odmowa żyrafa ma bowiem problem z wstaniem – jeśli upadnie niekontrolowanie. Pamiętajcie, przychodząc do ZOO jesteście gośćmi w domu zwierząt. Prosimy być przestrzegali obowiązujących u nas zasad. Wszystkie zakazy są uzasadnione. Na terenie ogrodów zoologicznych nie można używać dronów, ani żadnych zdalnie sterowanych zabawek. Nagrania z użyciem drona zdarzają cię sporadycznie. Pozwolenie na ich realizację dostają jedynie osoby posiadające stosowne uprawnienia, a wszystko odbywa się pod bezpośrednim nadzorem opiekunów i w bezpiecznej odległości niezakłócającej spokoju zwierząt, więc... ZOOchowuj się!

CIEKAWOSTKI

- Żyrafa to najwyższe zwierzę lądowe – dorasta nawet do 5,5 m.
- Jej język ma aż 45 cm długości, jest ciemnofioletowy i pomaga jej przy zrywaniu wysoko położonych liści i gałązek akacji.
- Większość dnia spędza na żerowaniu, dziennie spożywa aż 45 kg liści i gałęzi.
- Bardzo rzadko pije, zazwyczaj raz na kilka dni, gdyż pożywienie dostarcza jej wystarczającą ilość płynów.
- Sypia na stojąco, ewentualnie „siada” na mostku, nigdy nie kładzie się na boku. Śpi zaledwie od 10 min. do 2 godz. na dobę.
- Nie potrafi skakać, dlatego nawet z pozoru niewielkie przeszkody stanowią dla niej nieprzekraczalną barierę. W Warszawskim ZOO wybieg żyraf oddziela od zwiedzających tylko sucha, niezbyt szeroka fosa, co sprawia wrażenie, że zwierzęta są na „wyciągnięcie ręki”.

KRZYŻÓWKA

Odgadnij hasła w poziomie, a litery w zielonej kolumnie, czytane od góry do dołu, utworzą hasło.

1. **Miesiąc**, w którym polskie ogrody zoologiczne świętują **Tydzień Misji Ogrodów Zoologicznych i Akwariów**.
2. Mysz, szczur i kapibara.
3. Jedyne **ssak** zdolny do aktywnego **lotu**.
4. Występujący u niektórych zwierząt stan odrętwienia, objawiający się okresowym spowolnieniem procesów życiowych, potocznie nazywany „snem zimowym”.
5. **Sposób poruszania się w koronach drzew** charakterystyczny dla niektórych gatunków małp, polegający na **wahadłowym przemieszczaniu się** z gałęzi na gałąź, przy pomocy rąk i nóg, w pozycji zwisu.
6. Jedno z **podstawowych zadań** współczesnych ogrodów zoologicznych, służące **czynnej ochronie zwierząt** należących do gatunków zagrożonych wyginięciem.
7. **Światowe Stowarzyszenie** Ogrodów Zoologicznych i Akwariów.
8. Sztuczne **mrowisko**.
9. Jedna z **najmniejszych małp** na świecie.
10. „**Rogi**” u żyrafy.
11. **Zbiór przepisów** i zasad zwiedzania ZOO.
12. Padinożerny **ptak** z rodziny **jastrzębiowatych**.

QUIZ ZOOLOGICZNY

Poznaliście już bliżej ambasadorów tegorocznego Tygodnia Misji Ogrodów Zoologicznych i Akwariów. Czas, byście sprawdzili swoją wiedzę na temat naszych Posterunkowych ze zwierzęcego ZOO Patrolu i rozwiązali quiz zoologiczny. Podpowiedzi szukajcie w tekstach na str. 5-11. Prawidłowe odpowiedzi znajdziecie na końcu quizu. Do dzieła!

1. Zaznacz punkt z filarami misji ogrodów zoologicznych i akwariów:

- hodowla, edukacja, recytacja
- hodowla, edukacja, nauka, rehabilitacja, rekreacja
- hodowla, edukacja, rekreacja, afirmacja

2. Tegorocznym motywem Tygodnia Misji Ogrodów Zoologicznych i Akwariów jest:

- edukacja
- rekreacja
- biurokracja

3. Wskaż dokument, który strzeże mądroj i odpowiedzialnej rekreacji w ogrodzie zoologicznym lub akwarium:

- regulamin ogrodu zoologicznego lub akwarium
- zarządzenie inspektora BHP
- świadectwo ukończenia przedszkola

4. Do ogrodu zoologicznego nie wolno wprowadzać:

- psów
- kosza piknikowego
- gości

5. Dlaczego większość ogrodów zoologicznych zabrania jazdy na rowerze, hulajnodze, rolnkach, itp. na terenie ZOO?

- bo nie lubią sportu
- bo zwierzęta czują się zazdrosne, że one nie mogą sobie pojeździć
- w trosce o bezpieczeństwo zwierząt i odwiedzających, szczególnie tych najmłodszych

6. Zaznacz odpowiedź wskazującą poprawne zachowanie w ogrodzie zoologicznym:

- dwie panie z dzieckiem obserwują alpaki, po chwili jedna z nich sięga do torebki po paluszki i podaje je dziecku, aby nakarmiło alpaka
- dwie panie z dzieckiem obserwują alpaki, po chwili jedna z nich sięga do torebki po marchewkę i podaje ją dziecku, aby nakarmiło alpaka
- dwie panie z dzieckiem obserwują alpaki, po chwili jedna z nich sięga do torebki po telefon, aby zrobić zdjęcia alpacom

7. Co można robić w ogrodzie zoologicznym?

- zwiedzać, fotografować, karmić zwierzęta, rozpalać ognisko
- zwiedzać, fotografować, wchodzić na wybieg zwierząt, robić grilla
- obserwować zachowania zwierząt, fotografować je, odpoczywać

8. Dla kogo istnieją ogrody zoologiczne?

- dla zwierząt i ludzi
- tylko dla rozrywki ludzi
- tylko dla dobrobytu zwierząt

9. Wskaż punkt z ambasadorami tegorocznego Tygodnia Misji Ogrodów Zoologicznych i Akwariów:

- Romek z Krakowa, Paweł z Lubina, Zenek z Torunia
- Seba z Płocka, Karyna z Warszawy, Brajan z Wrocławia
- w tym roku nie ma ambasadorów

10. Jakim zwierzęciem jest posterunkowy Johnny English – tegoroczny ambasador akcji z Wrocławia?

- żyrafa Rothschilda
- kanczyl filipiński (myszojoleń)
- zółw gwiazdasty

11. Jaką traumatyczną historię opowiada Nirwana – niala grzywiasta z ZOO Bydgoszcz?

- o skakaniu po siatce nad zółwiami
- o wrywaniu piór u pawy
- o drażnieniu makaków kijami

12. Ile pożywienia dziennie może zjeść tegoroczny ambasador akcji z ZOO Charlotta?

- maksymalnie 2 kg
- 40-60 kg
- co najmniej 100 kg

13. Co miał na myśli Mariusz – rekin marmurkowy z Akwarium Gdyńskiego, mówiąc, że został „oświecony”?

- przeczytał lektury z okresu oświecenia i teraz czuje się mądrzejszy
- wymienili mu lampę nad akwarium i stała się jasność
- został sfotografowany z lampą błyskową, co prawie go oślepiło

14. Które zwierzę zostało porażone prądem z winy odwiedzających ZOO Zamość?

- Boguś – gibbon białoreki, syn Kiki – tegorocznej ambasadorki TMOZiA
- Sambor – szympansz zwyczajny
- prądem?! bohatera?

15. Jakiemu koloru jest mleko hipopotama?

- zielonego
- niebieskiego
- różowego

GRA TERENOWA

Zdobądź odznakę wzorowego ZOOzwiedzającego

Na terenie ZOO umieszczonych jest 13 punktów, w których odnajdziesz tabliczki z pytaniami. Wszystkie dotyczą zasad dobrego zachowania w ZOO i przestrzegania Regulaminu.

13 zwierzęcych ambasadorów z polskich ogrodów zoologicznych pomoże Ci zdobyć **sprawność wzorowego ZOOzwiedzającego**, czyli osoby, która potrafi spacerować po ZOO nie zakłócając spokoju i dobrostanu jego mieszkańców. To nie jest trudne zadanie i wierzymy, że uda Ci się je wykonać bez żadnego problemu.

1. **Wydrukuj kartę pracy** ze strony internetowej swojego ogrodu zoologicznego lub skorzystaj z tej zamieszczonej tuż obok w „Kurierze ZOO” i ruszaj z rodziną lub z przyjaciółmi na super spacer po ZOO!

2. Znajdź 13 tabliczek na terenie ogrodu i **odpowiedz na znajdujące się na nich pytania**. To nic trudnego, wystarczy chwila zastanowienia i gotowe!

3. Jeśli uda Ci się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania i **odgadnąć HASŁO** - zasłużyłeś na **Dyplom Zwiedzającego na Medal**. Brawo!

Szczegółowe informacje o grze i sposobie odbioru Dyplomu znajdziesz na stronie internetowej ZOO. Możesz też wypisać znajdujący się poniżej dyplom samodzielnie, oprawić go w ramki i na pamiątkę powiesić na ścianie w swoim pokoju.

KARTA PRACY
"ZWIEDZAJĄCY NA MEDAL"

Przy każdej prawidłowej odpowiedzi znajdują się litery. Wpisane w odpowiedniej kolejności utworzą hasło.

I. 2. 3. 4.

5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13.

Szczegóły dotyczące gry terenowej znajdziesz na stronie internetowej swojego ogrodu zoologicznego.

4. TYDZIEŃ MISJI OGRODÓW ZOOLOGICZNYCH I AKWARIÓW, 2023

DYPLOM

"ZWIEDZAJĄCY NA MEDAL"

DLA .....

**ZA ZNAJOMOŚĆ REGULAMINU
I WZOROWE ZACHOWANIE W ZOO!**

4. TYDZIEŃ MISJI OGRODÓW ZOOLOGICZNYCH I AKWARIÓW, 2023

Czasy się zmieniają, a Regulamin zawsze aktualny

Z „Przewodnika po
Warszawskim ZOO”
z 1956 roku

12 przykazań dla ZWIEDZAJĄCYCH

1. Stosuj się do obowiązujących przepisów oraz do wskazówek pracowników Zoo.
2. Zachowuj się tak, abyś dawał dobry przykład innym zwiedzającym, zwłaszcza młodzieży.
3. Czuwaj nad zachowaniem się osób powierzonych Twojej opiece; pamiętaj, że w Zoo jest wiele zwierząt niebezpiecznych.
4. Nie przechodź poza barierki, czy inne ogrodzenia oddzielające zwierzęta od publiczności.

5. Nie wchodź do obiektów oznaczonych jako niedostępne dla zwiedzających.
6. Szanuj zieleń oraz wszelkie urządzenia na terenie Zoo.
7. Papiery i wszelkie odpady wrzucaj do koszy na to przeznaczonych.
8. Nie drażnij zwierząt.
9. Nie karm zwierząt, są one żywione w odpowiedni sposób i w dostatecznych ilościach.
10. Nie udzielaj informacji o zwierzętach jeśli nie jesteś pewny swoich wiadomości.
11. Nie zakłócaj ciszy i spokoju na terenie Zoo.
12. Nie ograniczaj się do rzadkich wizyt w Zoo, zainteresuj się bliżej życiem jego mieszkańców.

Źródło: Przewodnik po Warszawskim ZOO, 1956 r.

OCHRONA GATUNKÓW ZAGROŻONYCH WYGINIĘCIEM wymaga współpracy bardzo wielu instytucji.

EAZA (European Association of Zoos and Aquaria) – Europejskie Stowarzyszenie Ogrodów Zoologicznych i Akwariów. Organizacja skupia czołowe europejskie ogrody zoologiczne. W Polsce do EAZA należy 11 największych ogrodów, spełniających określone normy.

WAZA (World Association of Zoos and Aquariums) – Światowe Stowarzyszenie Ogrodów Zoologicznych i Akwariów. Do WAZA należy 260 wiodących ogrodów zoologicznych i akwariów z ponad 50-ciu krajów świata. Organizacja zajmuje się ochroną przyrody i badaniami naukowymi, edukacją ekologiczną oraz ustala najwyższe standardy dla dobra zwierząt w zakresie ich utrzymania i hodowli.

IUCN (the International Union for Conservation of Nature) – Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody, organizacja zajmująca się ochroną przyrody, założona w 1948 roku. Jednym z jej zadań jest publikacja międzynarodowej Czerwonej Księgi Gatunków Zagrożonych (Red List).

Red List - Czerwona Lista (dawniej Red Data Book) – Publikowana przez IUCN lista gatunków zagrożonych wyginięciem. Po raz pierwszy ukazała się w 1963 roku.

EEP (EAZA Ex-situ Programme) – Regionalny program ochrony zagrożonego wyginięciem gatunku. Każdy objęty EEP gatunek podlega ukierunkowanej i zintegrowanej hodowli realizowanej w europejskich ogrodach zoologicznych.

„Kurier ZOO”
Wydawca: Miejski Ogród Zoologiczny w Warszawie im. Antoniny i Jana Zabińskich
Adres redakcji: ul. Ratuszowa 1/3 03-461 Warszawa
Telefon: 22 619 40 41
e-mail: kurier.zoo@zoo.waw.pl

Redakcja:
ZOO Warszawa, ZOO Lubin,
ZOO Bydgoszcz, ZOO Charlotta,
ZOO Chorzów, ZOO Gdańsk,
Akwarium Gdyni, ZOO Płock,
ZOO Kraków, ZOO Łódź, ZOO Toruń,
ZOO Wrocław, ZOO Zamość.
Skład i łamanie: Wolontariat
Warszawskiego ZOO
Okładka: Eryka Rakoczy
Plakat: Ewa Jakólew
Opracowanie graficzne: Zanita
Antosiewicz, Katarzyna Anusz,
Justyna Gajewska, Michalina
Chrzanowska, Alicja Rutkowska

Kategorie określające stopień zagrożenia danego gatunku przedstawiane są następującymi symbolami:

gatunek niesklasyfikowany

gatunek o nieokreślonym stopniu zagrożenia

gatunek najmniejszej troski

gatunek bliski zagrożenia wyginięciem

gatunek narażony na wyginięcie

gatunek zagrożony

gatunek krytycznie zagrożony

gatunek wymarły w naturze

gatunek wymarły

4. Tydzień Misji

Ogrodów Zoologicznych i Akwariów

Ogród
Zoologiczny
w Bydgoszczy

Nirwana
Niala grzywiasta
fot. Malwina Jankowska

ZOO Charlotta

Powstaniec
Żubr europejski
fot. ZOO Charlotta

Śląski Ogród
Zoologiczny
w Chorzowie

Sir Richard
Żółw gwiaździsty
fot. Paweł Walenciak

Gdański Ogród
Zoologiczny

Sambor
Szympan
zwyczajny
fot. ZOO Gdańsk

Akwarium
Gdynskie

Mariusz
Marmurkowski
Rekin
marmurkowy
fot. Akwarium Gdynskie

Ogród
Zoologiczny
w Krakowie

Romek
Hipopotamek
karłowaty
fot. ZOO Kraków

Ogród
Zoologiczny
w Lubinie

Paweł
Paw indyjski
fot. ZOO Lubin

Miejski Ogród
Zoologiczny
w Łodzi

Liči
Gibbon żółtolicy
fot. Paweł Łacheta

Miejski Ogród
Zoologiczny
w Płocku

Seba
Surykatka szara
fot. Leszek Bukowski

Ogród
Zoobotaniczny
w Toruniu

Zenek
Leniuchowiec
dwupalczasty
fot. ZOO Toruń

Ogród
Zoologiczny
we Wrocławiu

Johnny English
Kanczyl filipiński
fot. ZOO Wrocław

365 dni w roku
#chronimyGINĄCEgatunki

ZOO

ZOOCHOWUJ SIĘ!
JESTEŚ GOŚCIEM
W DOMU ZWIERZĄT

11 marca - Dzień Misji Ogrodów Zoologicznych i Akwariów
ZOO zwiedzaj grzecznie, byśmy czuli się bezpiecznie!

Miejski Ogród
Zoologiczny
im. Antoniny
i Jana Żabińskich
w Warszawie

Karim
Żyrafa Rothschilda
fot. Katarzyna Anusz

Ogród
Zoologiczny
w Zamościu
im. Stefana Milera

Kiki
Gibbon białoreki
fot. Monika Skiba

365 dni w roku
#chronimyGINĄCEgatunki

ZOOCHOWUJ SIĘ!
JESTEŚ GOŚCIEM
W DOMU ZWIERZĄT

11 marca - Dzień Misji Ogrodów Zoologicznych i Akwariów
ZOO zwiedzaj grzecznie, byśmy czuli się bezpiecznie!

Organizatorzy

ZOOLUBIN.PL

Patronat

